

Oponentský posudek na rigorózní práci P.Berrové, Celozemské soupisy a sčítání lidu do roku 1950 v kontextu zjišťování národnosti obyvatelstva

Autorka předložila práci se skutečně neotřelým tématem. Využila při jejím psaní nejenom literaturu a příslušné právní předpisy, ale studovala rovněž archivní materiály, z nichž některé nebyly dosud publikovány. Pracovala i se statistickými údaji, což je u daného tématu nezbytné.

V první kapitole se věnuje celozemským soupisům obyvatelstva v 17. a na počátku 18. století. Zmiňuje se o soupisu poddaných podle víry z roku 1651 a soupisu konzumentů soli v Čechách 1702. Podává také výklad o konskripci v 18. století.

V další kapitole se P.Berrová zabývá sčítáním lidu v roce 1857 a v letech 1869-1910.

Třetí kapitola popisuje proces sčítání lidu po vzniku ČSR. V tomto kontextu jsou zajímavé nálezy Nejvyššího správního soudu související se sčítáním lidu v roce 1921 a 1930.

Čtvrtá kapitola je věnována sčítání lidu po Mnichovu a neuskutečněnému sčítání v Protektorátu v roce 1940.

V páté kapitole autorka sleduje sčítání lidu po roce 1945. Cenné informace obsahuje subkapitola o vybraných nálezech NSS k určování národnosti po druhé světové válce.

P.Berrová si v celé práci pochopitelně všimla jazykového zákonodárství a jeho uplatňování v praxi.

Předložená práce je po juristické stránce pěkná. Autorce se také podařilo v podstatě naplnit cíle, které si kladla a postihnout tak národnostní problematiku v kontextu sčítání lidu.

Zdá se mně ale, že důvody zavedení sčítání obyvatel jsou podány příliš stručně a rovněž tak diskuse provázející přípravu, průběh a výsledky sčítání.

V úvodu práce se P.Berrová mohla alespoň dotknout starých evidencí nemovitostí / např. gruntovní knihy a katastry 18. století/ neboť představovaly zároveň i určitou evidenci obyvatelstva.

K předložené práci nemám ale zásadnější připomínky a doporučuji ji jako dobrý podklad pro obhajobu.

Námět pro obhajobu: Pojem národnost

Prof.JUDr. PhDr. K.Adamová, CSc.

Praha, 16.5.07